



Van crisis naar stabilisatie

Menno Voortman en Yonas Tewelde

Forensisch Psychiatrische Crisisunit

DOOR: ANNEMIEK MAATHUIS

FOTO: HENK BOUDEWIJNS

De laatste dagen valt er geen normaal gesprek met hem te voeren. Nadat Henk drie maanden geleden in aanraking kwam met Justitie verblijft hij in de Forensisch Psychiatrische Kliniek (FPK). Het grensoverschrijdende en agressieve gedrag lijkt echter alleen maar toe te nemen. Hij heeft een verpleger geslagen en een deel van de woonkamer vernield. De FPK is een beveiligde en gesloten instelling, maar het team weet niet meer hoe te reageren en te handelen: er is sprake van een zware crisis. Vanaf maart 2012 kan een patiënt in dit soort gevallen worden doorverwezen naar de Forensisch Psychiatrische Crisisunit. Deze nieuwe unit is op dit moment in aanbouw, naast de FPK in Assen.

Voor wie?

'In de nieuwe crisisunit worden patiënten opgenomen voor kortdurende (forensische) crisisbehandeling. Vaak zijn dit instabiele psychiatrische patiënten, bij wie sprake is van een acute psychiatrische crisis, een ontwrichtende behandelsituatie en/of delictgevaarlijk gedrag', vertelt Menno Voortman, teammanager van de forensisch psychiatrische crisisunit. 'Het gaat om forensisch psychiatrische patiënten, maar ook om patiënten van andere afdelingen binnen de reguliere ggz. Een patiënt verblijft maximaal drie maanden in de crisisunit en gaat vervolgens terug naar de afdeling of instelling waar hij of zij vandaan komt, of stroomt door naar een behandelunit van de FPK.'

Scherpe kant weghalen

Yonas Tewelde, manager bedrijfsvoering FPK, vult aan: 'De crisisunit is bedoeld om de scherpe kant van de crisis weg te halen en om te stabiliseren. We zullen de afdeling waar de patiënt vandaan komt ondersteunen bij het oplossen van de ergste crisis. Daarnaast willen we samen met de medewerkers van deze afdeling nadenken over een effectieve aanpak, zodat de patiënt na verblijf in de crisisunit een goede doorstart kan maken. Meestal komen patiënten binnen via een verwijzer, maar patiënten met een zogeheten crisiskaart kunnen ook op eigen verzoek worden opgenomen.'

Waarom een crisisunit?

'Het veiligheidsniveau van een reguliere instelling is in het geval van een zware crisis soms onvoldoende', aldus Menno. 'Patiënten die in crisis verkeren, vragen bovendien om een andere benadering dan patiënten die voor behandeling binnen de FPK verblijven. In de huidige situatie hebben we maar een beperkt aantal plekken voor deze patiënten.' Volgens Yonas worden patiënten met ernstige psychiatrische gedragsproblemen vaak doorverwezen. 'Het probleem wordt niet altijd opgelost. De Forensisch Psychiatrische Crisisunit biedt straks meer ruimte en mogelijkheden voor de behandeling van patiënten die zeer moeilijk gedrag vertonen.'

Behandeling

Menno legt uit hoe het programma op de crisisunit eruit gaat zien: 'De Forensisch Psychiatrische Crisisunit is een gesloten unit met veel structuur en een intensieve behandeling. Iedereen wordt zo veel mogelijk gestimuleerd om deel te nemen aan gemeenschappelijke activiteiten. Een groot deel van het programma wordt verzorgd door de sociotherapeuten. Een psychiater, psycholoog en maatschappelijk werker zijn nauw aan de unit verbonden. Daarnaast kunnen we verschillende

disciplines inschakelen. Denk aan activiteiten als sport en arbeidstherapie en vaktherapieën als psychomotorische therapie en muziektherapie.' Yonas: 'In de crisisunit zullen we individueel bekijken welke behandeling het beste bij een patiënt past. We willen een omgeving creëren waarin behandeling, beveiliging en bejegening op elkaar worden afgestemd, zodat de patiënt snel stabiliseert en weer aanspreekbaar wordt.'

Personeel

Het personeel voor de crisisunit wordt zowel intern als extern geworven. 'Het gaat om sociotherapeuten (met een verpleegkundige en agogische achtergrond) en groepsbegeleiders', vertelt Yonas. 'We streven naar een goede mix qua leeftijd en geslacht. Om hier goed te functioneren moet je affiniteit hebben met kortdurende, onverwachte en onvoorspelbare gebeurtenissen. Je moet goed kunnen omgaan met calamiteiten en incidenten. En het is van belang dat je patiënten op een waardige, maar ook assertieve manier kunt benaderen.'

Behandel motivatie-unit

Vanaf september is al een start gemaakt met een pre-forensische crisisunit. Per 1 maart 2012 zal deze crisisunit overgaan naar het nieuwe gebouw. Verder wordt gestart met een aparte unit voor observatie, diagnostiek, voorbereidende behandeling en het motivatieprogramma. Binnen het motivatieprogramma worden patiënten met twijfels en gebrekkige motivatie behandeld. 'Bijna alle forensische patiënten komen bij de ggz nadat ze in aanraking zijn gekomen met politie of Justitie', aldus Yonas. 'Ze hebben bijvoorbeeld een strafbaar feit gepleegd, of dreigen te ontsporen als gevolg van psychiatrische problemen. Ze worden meestal gedwongen opgenomen. In de meeste gevallen hebben zij niet zelf gekozen voor een behandeling en soms zien zij het nut van behandeling niet in. Met een motivatieprogramma willen wij patiënten stimuleren tot behandeling, zodat ze zich kunnen voorbereiden op een goede en veilige terugkeer in de maatschappij.'

Snellere doorstroom

Menno: 'Zowel de nieuwe crisisunit als het motivatieprogramma bieden veel kansen. Wij streven naar een kortdurende behandeling. Wanneer patiënten weer stabiel zijn, gaan ze terug naar de instelling of afdeling waar ze vandaan komen, of stromen door naar een andere behandeling. Op die manier zorgen we voor een snellere doorstroom. En de schaarse crisisbedden blijven beschikbaar voor patiënten die in ernstige crisis verkeren.'

Nieuwbouw

Naar verwachting wordt de Forensisch Psychiatrische Crisisunit op 1 maart 2012 geopend. Het gebouw heeft op de begane grond 12 zit-/slaapkamers, een teampost, twee woonkamers met een keuken, een rustruimte, activiteitenruimtes, twee separeer-ruimtes en patio's. Op de eerste verdieping bevindt zich een appartament, een slaappoli met twee bedden en kantoorruimtes. De unit is bereikbaar via de entree van de FPK. Ernst Ettema, coördinator bouwzaken, vertelt dat het gebouw bijzonder zwaar wordt beveiligd. 'De deuren krijgen elektromechanische sloten, waarmee het personeel op afstand deuren kan vergrendelen of vrijgeven. Met behulp van camera's en omgevingsdetectie worden bewegingen in en om het gebouw gesignaleerd. Verder willen we door middel van bewust materiaalgebruik en afwerking voorkomen dat mensen in het gebouw zich kunnen bezeren. Het is een uniek project! Bij de bouw wordt gebruik gemaakt van de meest moderne technische voorzieningen.'

Reageren?
blikveld@ggzdrenthe.nl